

Gnarp & Bergsiö och Haßela S:r
Den 26 och 27 Majj

Nämnden

Nils Larßon i Gryttie, Per Jonßon i Wallen,
Anders Perßon i Husta, Erich Perßon i Byn,
Erich Jonßon i Gränsiö, Johan Johanßon i Gryttie,
Anders Tyrießon i Fiskiewijk, Hans Larßon i Berge,
Hans Jonßon i Elgered, Per Larßon i Kyrkiobyn,
Swen Jonßon i Gamsätter och Anders Jonßon i Höijen.

Lars Anders hemman i **Skrämsta** 8 öre 19 ?:r i skatt opbiudes 2 gången.

Så wijda **Änkian Hustru Karin i Ingesarfwen** gifwit efter ett öre i skatt åhrl. för tächten hon emoth 67 P:r Km:t i underpant hafwer, till **Gynte Perßon i Åßen**, dy åhr det oskiäligt att hon kräfwies för Sochne Jämbnaden hwilket af Länds- och Tolfmän bör rättat blifwa.

Samma Dato Insinuerade **Ehrlige Man Erich Perßon i Biåsta och Bergsiö Sochn** ett Kiöpebref Daterat Bergsiö Sochn d. 10 Octob: 681 hwar uti förmähles huru såßom **Änkian Hustru Brijta Persdotter i Hambre och Forßa Sochn** med sin **Målsman Lars Perßon i Dahlen och Forßa Sochn** samt **hennes lilla Sons** Målsman Erich Perßon i Biåsta och Bergsiö Sochn hafwa af berådde mode undt och såldt bem:te Erich Perßon sitt hemman Biåsta 3 öre 13 ?:r i skatt, samt en Stugu som hennes Sal. Man henne gifwa monde för Penningar 300 P:r enkelt Kopp:rM:t uthaf hwilken Summa bör afdragas Chronones uthlagor som han för henne Hustru Brijta betala måste för 5 åhrs tijd, Nembl. 39 P:r Km:t och 2 öre, Item afdragas 13 P:r 8 öre som hennes Swärmoder hade att fordra för Huus och Jord, Noch afdragas dhe 60 P:r 8 öre som Hustru Brijtas **Swärmoders Dotter Ingjel Erichsdotter** hade uti hemmanet att fordra. Noch hafwer Hustru Brijtas Swärmoder arfsädh nembl. 2½ T:a á 9 P:r Tunnan, gör 22 P:r 16 öre Km:t. När ofwanb:te Summor som merbem:te Erich Perßon för Hustru Brijta betahla skall blifwa afdragne af hemmans kiöpet hafwer Hustru Brijta till att fordra 165 P:r 8 öre Km:t afhände fördenskull Hustru Brijta från sig och sin lilla Son och efterkommande Erfwingar samma hemman Biåsta och det tillägna Erich Perßon hans Hustru Barn och efterkommande Erfwingar, Wittnes Män **Anders Tyrießon i Fiskiewijk, Olof Tyrießon i Wade, Jon Perßon i Yttre, Hans Perßon i Kyrkiobyn och Stig Hanßon i Hulte**. Så emädan Erich Perßon åhr lijka bördeman till hemmanet som Hustru Brijtas **Son Erich Olofßon**, hwilken är Broder Son med denne Erich Perßon som hafwer den öfriga skulden betalt och des uthan på hemmans kiöpet en godh dehl ehrlagdt och hwad som resterar, uthlofwar sig efter handen betahla, hwar med Sälliaren benögd åhr, det befinnes och att hemmanet Biåsta 3 öre 13 ?:r åhr på Tre laga Häradsting opbiudet Nembl. 1 gången d. 23 Octob: 679 2 gången d. 19 Martij 680 och 3 gången d. 22 Septemb: 680 och Erich Perßon ifrån första tillträde till hemmanet hafwer det för alle börde Män roligt besuttit, och här med så lagliga förfarit åhr, allenast hwad ännu återstår att Erich Perßon bör fullgiöra och der å skaffa sig nöijachtigt

qvittens, dy dömbde Jag detta Kiöp fast och stadigt att stånda och ej återgånga så att oftabe:te Erich Perßon hans Hustru Barn och efterkommande skohle måge det uthan andras intrång få besittia nu och i tillkommande tijder wijder dombrutt som lag säger.

Till skyldigt föllie af **Hans Excell: Högwälborne H:r General Leut:s och Gouver:s** Remissorial d. 5 Aprill 682 att noga ransaka om det ödes hemmans beskaffenheet som **Leutnanten Edel och Manhaftig Hieronymus Stephan Tijmitskij** begiärat till bruks antaga så blef der om nu på tinget i Gnarp d. 26 och 27 Majj 682 så wijda befunnit att tå des förre åboendhe **Hans Oloffson** icke såg sig längre mächta hemmanet i **Kyrkiobyn** 5 öre 8 ?:r i skatt behålla, efter han wart i stor skuld fördiupat nödgades han det samma 673 lembna och annorstädes i Sochnen sin föda sökia, för åhr 673 brukades hemmanet af **Fendrichen Manhaftig Pell Perßon** och **Olof Erichßon i Kyrkiobyn** som uthlagorna derföre præsterat ifrån åhr 674 hafwer ingen wiß åboende warit fast Jorden är af en och annan egenwilligt nyttiat, hwar öfwer denne gången ingen wiß underrättelse inhämtas kundhe efter dhe som prætendera sig hafwa Jorden haft i underpant, intet stämbde wore förr än en serskilt ransakning hemman i Sochnen der öfwer anstält warder, doch är allom wähl witterligit att Jorden är nyttiat och illa farin, alle giärdslegårdar nederfaldne och intet huus nu är på tompten stående som nyttias kan, så att det icke med ringa kostnadt kan oprättas, icke till förtigandes att och någre Sochnemän sådt någre åkerstycken i detta åhret sedan hemmanet in Martio 681 förklarades Chronan hemfallit emädan det lagligen åhr opbudit och af Sochnens Länds- och 12 Män bewittnat ifrå 674 legat obrukat, som doch annorledes nu befunnit åhr, för uthan det en dehl kiöpt åthskillige huus, och Ländsman understådt sig icke allenast nyttia Jorden uthan och kiöpt 300 Tegell af dhe nederfaldne husen etc. om nu dem skall tillåtas detta åhret berga som så obetänt warit, emot förbud att Jorden bruka hemställer Härads Rätten i ödmukhet till Högwälborne H:r General Leutnantens och Gouverneurens Excell: godtfinnandhe hälst emädan Leutnanten sielf åhrnat hemmanet detta åhret bruka som honom wardt förnekat.

Alldenstundh **Krögarens Sal. Hindrich Hindrichßons efterlåtne Hustru Karin på Åhrs Skogen** bewiste sig rätsliga hafwa att fordra så af Sochnen som andre i ett för alt 40 P:r Km:t dy dömbdes Länds- och Tolfmän i Gnarp i anledning af Högwälborne H:r General Leut:s och Gouverneurens Excell: Mandatorial d. 5 Martij nästledne henne samma penningar uthan wijdare oppehåld genast betahla, hwar opå och **Ländsman Abram Larßon i Åß** och **Anders Perßon i Husta** gofwe henne handen, och uthlofwade henne förnöija, wählförståendes att dhe hoos Sochnen och **Frijbonden Jon Jonßon** hafwa sin Regreß.

Så wijda **Erich Nilßon i Jällsta och Gnarp Sochn** intet hade låtit stämma **Bruksförwaltaren Wälb:de Jacob Hellman** om den skada han å tinget föregaf sig tijmat wara af Hålldammen wid Lönsjön, kunde Härads Rätten, intet till saken wijdare giöra, uthan att Parterne måge äska sådane Synemän, som dhe å bägge sijdor åsämia, hwilka böre taga i ögnesyn om des ägor någon skada der af tillfogas, och der brede wijd hafwa sig till rättelse Hans Kongl. Majj:ts Allernådigste uthgångne bref d. 12 Martij 682 om Brukets Conservation som å tinget blef opläset.

Såþom **Högwålborne H:r Öfwersten och vice Gouverneuren H:r Åke Ulfsparre** d. 16 Junij 681 tå Manskapet genomsågs uti Gnarp Sochn intet monde samtyckia opå Allmogens trägne anhållande för den resandes Commoditet det **Sochnesmeden Olof Jönþon** skulle få sittia uti dhe huus Sochnen honom tillstådt, efter det ingen Smed i Sochnarne är af Kongl. Maj:t bestådt, med mindre han wille antaga ödeshemman, hwarföre han och sig till ödes hemmanet **Skiesta** 3 öre 6 ?:r i skatt begifwit hafwer och det i detta åhr besädat, begiärandes Härads Rättens Attestatum om des beskaffenheet, så blef der om nu på tinget noga ransakat och således i sanning befunnit att hemmanets rätta ägare **Hans Hanþon** wardt 675 tagin till Båtsman och altsådan hafwer hans **Hustro Märit** suttit på gården, den der ganska ringa mächtat Jordan bruka, uthan fast mera låtit i wanbruk komma och således icke allenast låtit Jordan förderfwas uthan och mästedehlen af husen nederrifwit och till wedbrand nyttiat så att hemmanet med ingen ringa kostnadh kan komma i sitt förre bruk, denne Olof Jönþon sedan han detta hemmanets ringa tillägor besådt, haf:r nogsampt förmärkt att han medh den ringa lotten intet kan warda behållen, med mindre han får lösa och till sig taga **Grannens Sal. Simon Pers** hemman 3 öre 6 ?:r i skatt **ibidem**, hwilket tillförende med Hans Hanþons gård warit under ett mantahl men genom brödersskifte söndrat, hwilket hemman ifrå 679 warit uthan åboende fast änkan der på suttit och någon dehl af Jordan nyttiat, doch af slik beskaffenhet som det förre så att alle wåhnhusen ähre förderfwade och giärdslegårdarne nederfaldne, uthfästades Olof Jönþon den der ådragne Chrono Resten 20 Dahl:r 27 öre Sm:t betahla, ther han bägge lotterne 6 öre 12 ?:r under ett mantahl får förswara, och någon frijheet emoth des wanbruk nådigst honom förunnas hwilket i ödmiukhet till Hans Excell: Högwål:ne H:r General Leut:s och Gouverneurens gottfinnande lembnat warder.

Änkia Hustro Kierstin Sal. Hans Påhls i Byn opbiuder hemmanet **ibidem** 3 öre 6 ?:r i skatt 2 gången.

Olof Olofþon i Båling och Jättendahl sattes till Målsman för **Änkia Hustro Brijta i Frästa**.

För **Hustro Ingrid i Frästa** förordnades **Lars i Byn** till Målsman.

Ehuruwåhl **Båtsmannens Sal. Hans Hans Änkia Hustro Märit** wille hafwa någon dehl att bruka af hemmanet för hufwudlegan sampt huþrum, men som hemmanet är Chronan hemfallit och en annan åbo förordnat, ty kan hennes begiäran icke willfaras, uthan böre Frästa mannen skaffa henne huusrum efter Mannen för Båtsman uthgådt, der om dhe lofwade förenas.

Erich Perþon i Breåker och Erich Perþon i Skrämsta sattes till Målsmän för **Sal. Lars Lars barn i Höijen**.

För **Hustro Märit Båtsmans Sal. Hans Hans i Frästa** sattes till Målsman **Johan Michelfþon i Gryttie**.

Skall anslås uti Staden att Concurþus Creditorum skall skee på **Sal. Lars Pers** hemman i **Berge** nästkommande d. 25 Augusti tå hwar och en som hafwa att fordra bör sig infinna.

Mats Oloffsons hemman i **Höijen** opbiudes af **Lars Larßon ibidem** 4½ öre i skatt 3 gången.

Erich Anderßon i Byn och **Hans Anderßon i Röde** sattes till Målsmän för **Enkia Hustru Sigrith i Grängsiö**, och böre gode män jämka emillan Sonen och henne om åhrswäxten.

Samma Dato framkom **Enkia Hustru Kierstin i Ingesarfwen och Bergsiö Sochn**, hwilken gaf tillkiänna, att ehuruwähl **Anders Gynteßon i Åß** monde sidste tinget d. 28 och 29 Novemb: 681 neka till dhe 2 Sölfwerringar som han af henne stulit hafwer, så hafwer han lichwähl sedermera sådant bekiändt, och åter å nyo henne afhändt uti Fäbodarne twenne Koppar Kittlar en om 1 lb 5 m:r och den andre om 3 m:r, af hwilka hon den största om 1 lb 5 m:r igen bekommit, Men den lilla hafwer Anders Gynteßon föryttrat, och hafwer hon denne gången wähl kunnat gifwa honom till frids, efter han henne så stadigt om förlåtelse bedit, men sig icke dristat saken nederläggia efter han tillförende ähr worden för stöld tingförder.

Anders Gynteßon framkallat tillstår sig icke allenast ringarne och lijnet som han förledne Hösteting war anklagat före, ifrån **Hustru Kierstin** afhändt, uthan och nu sedermera uthi fäbodarne tagit twenne Kopparkittlar, den störste om 1 lb 5 m:r hafwer han igenburit, men den lilla om 3 m:r bordtsåldt till **Koppar Slagaren i Hudwichswald Swen Anderßon** för 1 P:r 8 öre Km:t den han will anten medh så mycket Koppar eller peningar efter wärdhe till henne betahla, beklagandes med tårar huru han en och annan tijdh emoth sin willia blif:r till sådan synd bedragen, bediandes Härads Rätten ödmiukel. om lindrigt straff, denne gången, förhoppandes medh guds hielp att han aldrig på det sättet mera skall för Rätten framdragas.

Rätten tillsporde honom om han hafwer förnögd **gamble Ländsman Jon Hanßon i Frästa och Gnarp Sochn** det Sölf:r bälte om 30 lodh, af **Ländsman Abram Larßon** 1 Skålpund Tobak, samt ringarne hoos Hust. Kierstin och 1 lb Lijn jämpte 25 al:r Lärft af **Ländsmans Pell Pers Piga i Bergsiö** betalt hafwer, swaradhe han Neij, Men will ännu dem förnöija fast han till en dehl af samma stöld opå währtinget in Martijo och höstetinget in Novemb. 681 neka monde, beder det hehla församlingen wille fälla förböhn för honom att honom Nåde måtte wederfaras.

Tå denne Stölden medh den förre såßom han på währ tinget månde tillstå nembl. af **Ländsman i Åß och Gnarp** 1 Skålpund Tobak för 3 P:r af **Ländsmans Pell Pers Tienste Piga i Bergsiö** 25 al:r Lärft á 8 öre facit 6 P:r 8 öre, af **gamble Ländsman Jon Hanßon i Gnarp** 30 lodh á 9 m:r lodit facit 67 P:r 16 öre af **Hustru Kierstin i Inges Arfwen** twenne ringar tillhopa för 8 P:r 16 öre, Lijnet 4 P:r och Kittlarne á 3 m:r marken 17 P:r 24 öre blifwer hehla Summan 107 P:r Km:t, ähr icke till förtigandes att denne **Anders Gynteßon** haf:r 668 d. 6 Aprill för begången tiufnad uti Hudwichswald luppit twenne gånger Gatulopp, som Hudwichswalds Stads Protocoll af ofwanstående Dato uthwijsar, det han förr och nu tillstodh.

Resolutio. Aldenstundh **Anders Gynteþon i Åþen** en och annan tijd är med snatterij befunnin fast han therföre icke tingfördh ähr, förr än på 681 åhrs währ- och hösteting, tå han anlagat blef af **gamble Låndsman Jon Hanþon i Gnarp**, och då fålder att gifwa Målsåganden sitt igen och der ofwanpå att för tiufnaden bötha 40 m:r som wijdare af hoos gående Extracter ähr att märkia, och nu trijdie resan å detta dato anlagander, och ehuruwåhl Stölden i sig sielf icke till så stort quantum sig bestiger, lichwåhl kundhe Härads Råtten icke uti saken arbitrera, uthan efter straffordningen 650 Dömbdes från lifwet, efter han trijdie resan under Civil Råtten för stöld ähr Ting fördh för uthan det han första gången för stöld i Staden Hudwichswald medh gatulopp afstraffat ähr warandes hoos honom ringa förhoppning att han skall kunna sig båttra, åntå **Fadren Gynte Perþon** och Församlingen i Bergsiö för honom ödmiukel. Intercederade hwilket Härads Råtten; underdån ödmiukheet under den Högl. Kongl. HofRättens Nådige förklaring will hemstålt hafwa.

Häröfwer är ankommen den Högl. Kongl. HofRättens Nådige Resolution att **Anders Gynteþon** blifwer ifrån lijfsstraffet befrijat och skall för sin begågne tiufnat plichta medh 9 gatulopp, hwilken Execution wårkståltes d. 7 Octob. 682.

Lars Pålþon i Kiällþiön war ståmbt till Tinget att swara **Thomas Iþraelþon ibidem** om någon fordran men kom intet tillstådes wardt sak 3 m:r plichta i fångelse om han ej gitter böterne ehrlåggia.

Såþom **Jon Anderþon i Hogsta** monde d. 13 Aprillis 681 försåkra **Kyrkioherden wyrdige H:r Hans Gevalius** att honom förnöija för sin anwånde kostnadh på Fråsta hemmanet 197 P:r 26½ öre Km:t och altså hade Kyrkioherden haft macht hemmanet behålla till des han betalt wore, men efter Kyrkioherden tå wijd afträde undfick 94 P:r 15 öre låth han sin rätt falla medh dhe förord att Resten 103 P:r 11½ öre skulle efter handen betahlas hwar wijd han och Obligeras det Jon Anderþon uthfåste; derföre **Anders Swenþon i Fråsta** och **Per Jonþon i Wallen** stege i löfte att penningarne till nåstkommande höst skohla betalte blifwa.

Emådan **Lars Perþon i Biåsta** haf:r uti gode Måns närwaru sig Obligerat tå råchningen slöts d. 7 Aug: 681 wara skylldig sin **Faderbroders dotter Anicka Jonsdotter** på Huus och Jordh **ibidem** _ 30 P:r 1 lb Lijn dy bör och han samma Obligation fullgiöra.

Hanþ Erþon i Elgered opbiuder sin **Fader Fader Jon Erþon och Fader Moder Hustru Margreta Olofsdotter ibidem** ????????? hemman ibid. 7 öre 12 ?r i skatt 1 gången.

Dito d. 25 och 26 Novemb.

Nåmbdeman Per Larþon i Kyrkiobyn och Haþela fick afskied i stålle **Esbiör Hanþon i Berge** som swor sin Tolfmans Edh.

Nilþ Larþon i Gryttie tog afskiedh i des stålle insattes **Hans Anderþon i Böhle** som swor sin Nåmbdemans Edh.

Uti **Jon Anderþons** ställe i **Höijen och Bergsiö Sochn** som är Officers Frijbonde och ensamman Karl sattes **Jöns Perþon i Åsen** och sin Nämbedmans Edh aflade.

Nämbedman Anders Tyrieþon i Fiskiewijk fick Dimiþion, i stället **brodren Olof Tyrieþon i Wade**.

Alle Kongl. Ordningar som wijd begynnelsen af detta Höstetinget ähre Publicerade blefwe och å detta ting laget allmogen föreläþne tå och giordes påminnelþe om wägarnes richtiga wid macht hållande.

Allmogen warnades och serskilt att återstå med det olaga Swidiande och Skogshygge sampt till andra Skogen försällia, som hoos dem mehrendels inrijtat ähr, så frampt dhe efter Skogsordningen willia böter undwijka.

Änkian Hustro Anna Sal. Erich Jons wid Gnarps bruk wille med sin **Målþman Larþ Månþon** bewijsa att **Tienstedräng Anders Jonþon i Tanna och Bergsiö** hafwer frijat till henne ther med och hon honom någre peningar och säd försträcht, men såþom denne Saken om frijemåhlet hörer till den andliga Rätten, Altså warder och den samma der hän Remitterat, doch emädan Drängen tillstår sig peningar och Sädh af henne tagit wardt han pålagdt det samma från sig lefwerera det han sade sig länge sådan giordt men Änkian icke wehlat dem emothtaga.

Befallningsmannen Wälbetrodde Hans Larþon Noræus tilltaladhe **Nämbedman Anders Tyrieþon i Fiskiewijk** som warit ordsaken att Resten af förrige åhrens fiskie Taxa icke af Sochnen betalt är, uthan han them af andra inwändningar der ifrån hållit, som han skiönia kunde tå han Befallnings:n sin rächning till Sochnen öfwersända monde som besteg in alles till 45 P:r Sm:t hwaropå betalt blef 14 P:r 10 öre 16 ?:r Sm:t men när det öfrige påfordrades haf:r Anders Tyrieþon skrifwit under rächningen att på denna fiskie Taxas Restlängd wore Allmogens mening att dagswærkspeningarne skulle wara komne i stället för smör Taxen, hwar opå Anders Tyrieþon sig så förklarade att dhe intet neka gifwa Taxan för fiskiehuuset, men efter dhe gifwa dagswærkspeningarne mena dhe sig der ifrån kunna befrijas, och förmoda thet the Taxan ehrläggia skohla, att och Kongs ådren wid Hafsiön må öpnat blifwa, ändoch deras fiskie icke består af någon opgångs fisk, och sade Anders Tyrieþon att denne Taxa till största dehlen skulle wara af Allmogen opburin men kan hoos Fierdingsmännen ännu innestå och blif:r det wähl godt tå dhe få sluta rächning, allmogen förmantes att giöra ett sluth medh Befallningsman elliest må Befallningsman sigh hoos H:r Gouverneurens Excell: beswära.

Så wijda **Erich Jonþon i Hambre och Bergsiö** icke kunde med fulla skiähl bewijsa huru det lilla åkerstycke, som grannen **Mårten Hanþon** innehafwer ifrån hans gård kommit ähr, uthan efter någras tahl mehnar att det samma emoth 2 RP:r ähr bortsatt, ty behåller han Jorden som i handom hafwer, till des Erich Jonþon kan framwijsa sådane giltige bewijþ att Rätten kan sig der opå annorledes förklara.

Erich Nilþon i Giällsta anklagade **Nämbedman Anders Perþon i Husta** för det han icke allenast beskylt honom att hafwa bortstuhlit hans näfre, uthan och slagit honom twenne blånader, Anders Perþon swaradhe, att det war wist att han frågade

Erich Nilsson om han sedt näfret som låg wijd Fiskiebacken, kan hända I thet taget för det war luppit opå Edher skog, men intet lade han honom till någon stöld, uthan tå han något ther efter war kallat på räkning hoos **Per Anderßon i Husta**, kommer denne Erich Nilsson inrännandes full och druckin och begynte att Sorrla, sade han gak uth och hindra mig icke, men Erich Nilsson wille icke höra, tå tog han en lijten Spiälk och slog honom öfwer ryggen. Resolutio. Emådan det giäller lag och icke slag dy blef Anders Perßon Sakfält för en blånad 3 m:r Sm:t.

Efter **NämdeMannens Olof Oloffßons i Giällsta** bewittnande som Synte att **Anders Anderßon ibidem** fått af **Jon Olofßon i Ginsta** 5 blånader af yxeskaftet dy blef han sakfält för hwar blånad 3 m:r Sm:t men att Jon Olofßon wille förebära det Anders Anderßon honom twenne slag gifwit och bitit i fingret der till fans inge wittnen uthan efter han först begynt slagsmålet må han och wederslagen umgiälla, och efter han Jon Olofßon intet äger att böta med dy skall han plichta med fängelse.

Dhe som rächnat tijonden i Bergsiö Sochn förledne åhr och tå sin troheets Edh aflade, hafwa och på sin Edh detta åhret tijonde rächnare warit.

Erich Hanßon i Grängsiö, Jon Swenßon ibidem, Anders Jonßon i Ååß, Olof Hanßon i Frästa, Erich Jonßon i Frästa, Per Jonßon i Wallen, Olof Abramßon ibidem, Erich Oloffßon i Ockne, Per Oloffßon i Gryttie, Olof Perßon i Skiesta, Per Erßon i Rogsta rächnat tijonden af Gnarp lade hand å bok och swore att the efter bästa konst och samwette tijonden rättsliga rächnat.

Item af Hafæla, **Anders Jonßon i Nordanbro, Jon Jonßon i Swijdie, Lars Pålßon i Kiälsjön och Thomas Ißraelßon ibidem** gjorde och sin trohets Edh.

Änkia Hustru Cecilia i Diursta och Jättendahl klandrade efter en Jordelått om 1½ öre i skatt som **Hans Anderßon i Bosta** uthan någon betahling en god tijdh skall innehaft, begiärandes att hon enthera må få Jorden tillträda eller blifwa för den samma förnögdh. Hans Anderßon framwiste det Kiöpebref som hennes **Sal. Man Mårten Jonßon i Diursta** medh hans **Sal. Fader Anders Oloffßon** om samma Jord d. 2 Febr. 654 inrättat haf:r hwar uthi förmähles att hennes Sal. Man bordtsåldt samma 1½ öre som bestod af 11 måhl Jordh och derföre opburit peningar 30 rP:r och ½ T:a Säd på alt Kiöp hwilket Kiöp på Tinget d. 1 Junij 660 med Domb stadfäst är, tå och Mårten Jonßon tillstod sig fulla betahling opburit, fördenskull skattades hennes fordran af intet wärde, men ther Änkian wore mächtig samma Jord återlösa kan dhet henne icke betagas, doch med det förord, att ther hon sedermera nödgades Jorden försällia, skall han wara närmast den återlösa som henne en så lång tijd med Domb innehaft hwar om Änkian må sig omhugsa.

Alldenstund **Sahl. Hans Pålßon i Byn** hafwer på sitt yttersta giordt en Sådan förordhning att ther gudh honom ifrån thenne mödosamma wården kalla tuchtes, skulle hans qwarlembnade **Maka Kierstin Andersdotter** behålla och besittia hwad som efter honom funnes i löst och fast hwilket **Kyrkioherden wyrdige H:r Hans Gevalius** med flere gode män under d. 14 Martij 681 betygat hafwa, warandes och des uthan Rättenom kunnigt att ingen af bröst linien lefwande åhr, sådan Enda Sonen som till Båtsman för hemmanet uthgick, på flåttan wardt

omkommen uthan hafwer denne Hustru Kierstin stadigt dragits med hemmanet och det utan giäld i denne feigde tijd förswarat, så att hon nu icke mächtar längre hemmanet uthan hielp förestå och altså åstundat sin **Sal. Mans Broders dotter Margreta Olofsdotter** som henne denne tijden tient, att henne intaga, att hon henne på åldern må skiöta och försörja, hwilken hon och nu achtar gifta till hemmanet. Fördenskull kunde Rätten detta Testamente så mycket mindre hindra, som Sal. Hans Påhlsson efter Sonens död blef till hemmanet berättigat uthan sådant här med Approberar så att Hustru Kierstin der om skall hafwa macht att Disponera som henne bäst Synes efter hemmanet ähr 3 gånger lagliga opbudit och Pigan Margreta befinnes wara närmast i börden, fördenskull the andra Erfwingarna icke skohle hafwa macht här uti något hinder eller intrång göra emädan elliest ingen af slächten opbuden qwaldt eller hindrat.

Kyrkioherden i Gnarp wyrdige H:r Hans Gevalius haf:r hit till tinget låtit Citera **Finnen Isaac Nilsson ifrån Hornsiön och Niurunda Sochn** för det han en och annan gång haft Swijdior inom Gnarps Sochns Råå och ther af Säd opskurit men hwarken Kyrkioherden eller Konungen sin rättigheet af honom bekommit, wijsandes Kyrkioherden efter sitt Memorial att han funnit 679 tå han och **Länsman Abram Larsson i Ååb** ware att rächna tijonden, twenne Rågstackar som the Æstimerade till 60 Rökar, der af Chronan bordt 2 T:r och Prästen 1 T:a i tijondhe Men intet Korn opburit. Finnen Isac Nilsson kunde icke undfalla att han iu haft råg Swijdior på Gnarp Skogen, men efter han legat till Niurunda Försambling hafwer han giordt der sin tijonde både till Prästen och Kyrkioherberget det han och med en Attest gifwin d. 13 Decemb: 681 af **P. Claro viro Domino Israele Dynæsio Lectore wijdh Hernösands Gymnasium** bewijste, will altså förmoda derföre blifwa otilltalt. Rätten tillsporde Finnen hwars lof han haft att Swjdia på Skogen, swarade, att Grannarne **Peder Oloffson och Jon Johansson i Ååb och Gnarp**, monde i förledne hårde åhren af honom tillåns taga 3 Spän Sädh och derföre tillåtet honom ett ½ Tunnelands Swediefall på sin Booskog, hwilket dhe och måste tillstå, beklagandes att dhe nödtwungne sådant giorde, efter the then tijden intet annat födomedel hade. Opå Frästa Skogen hafwer och bem:te Finne Swjdiat 1 Tunneland och ther mycken Säd opskurit, der af han Kyrkioherden eij eller någon tijondhe niutet fast han tillsagd blef att åhret 681 till Gnarp sin tijondhe lefwerera. Resolutio. Så wijda Finnen war tillsagd 679 tå Sweden rächnades af Kyrkioherden och Länsman att sin tijonde hijth till Gnarp lefwerera, och han det icke achtat, och elliest wiste att Swjdiorne in på Gnarps Skog belägne wore, dy bör Finnen swara Kyrkioherden i Gnarp till en trijdiedehl som Æstimerades för bägge åhren till 2 T:r som Finnen bör af wyrdige H:r Pastore i Niurunda återwinna lembnandes detta åhrendet till dhe gode Herrar Justitiæ betiente i den orten att så medh Lectorerne i Hernösand hwilka Kongstijonden uti Niurunda Kyrkioherberge intagit umgå, att samma tijondhe hijth å orthen må till Helsingelands Regiementet employerat warda, på det wijdare beswär, som här af flyta kunde, må afbögd blifwa, Men bönderne som hafwa lofwat Finnen att Swjdia på sin Skog blefwe efter Kongl. Skogsordningen sakfälte till 40 m:r Konungens ensak, men efter dhe intet äga att böta med skohle dhe försona sin brutt med fängelse.

Så wijda **Per Larsson i Byn** war i twist med sine grannar **Per Nilsson, Olof Hansson, Michel Jonsson och Erich Simsson** om den qwarn dhe nyß opbygd hafwa och tagit sin qwarnwäg genom hans ägor, dy skall Syn gånga, som skall

tillsee om byggningen kan må obehindrat blifwa ståndandhe på Per Lars sijda, **Olof Tyrießon i Fiskiewijk, Hans Larßon i Gamsätter, och Swen Oloffßon ibidem,** och på grannarnes wägnar **Anders Perßon i Husta, Erich Jonßon i Wallen och Per Jonßon ibidem.**

Olof Sigfridßon i Fiskiewijk gaf kunnigt huru såßom Knechte skåttet är på hans hemman kommit och derföre sig till Knecht låtit inskrifwa och altså hemmanet från sig sagdt, tillbiudandes nästom bördemannen till Sahlu, det samma wijd laga tijdh tillträda och skohle gode Män wijd hans afträde låta optechna hwad kostnadh han ther nederlagdt hafwer.

Att **Håkan Anders** hemman **i Frästa** 4 öre 6 ?:r legat öde 674, 675, 676, 677 och 679 blef betygat.

Lars Pers hemman **i Berge** 5 öre 12 ?:r haf:r aldrig legat öde fast det är af åboenden wanbrukat.

Alldenstund Grannarne **Anders Tyrießon i Fiskiewijk, Olof Swenßon, Erich Oloffßon, Jon Larßon ibidem och Erich Jonßon i Hambre** bewijste med sin liflige Edh att den Eld som uti Kråkbäks Fäbodar ähr opkommen, war af Rättan wåda, ty blef dem tilldömbdt brandstud 4 öre Km:t af hwarie besutin rök uti Norre Probsterijet.

Ändoch **Finnen Hindrich Oloffßon på Wrångtiern** efter laga stämning tilltahlade sine Grannar **Eßbiör Hanßon och Anders Erßon i Berge och Haßella** för det dhe tillgripit det Swijdiefall som han af frambledne **Jacob Påhlßon i Nordanbro** köipt haf:r så framwijste doch grannarne det sluth som gode Män d. 20 Feb. 672 emillan Jacob Påhlßon och Hans Esbiörßon oprättat hafwa, således att emädan Jacob Påhlßon mehra Skog sig tillägnat så skulle dhe andre grannarne hafwa af oskifte 9 Tunne land Skog på åthskillige rum, hwilket och på Tinget d. 20 Feb. 672 Confirmerat blef så att det samma skulle wara efterkommanderne till efterrättelße och tå sig emillan satt 5 RP:rs wijthe till Haßella Kyrkia, som then borde wara fallen till som der å qwällia skulle, hwilket wijthe grannarne nu påstodo att Erich Oloffßon må uthgifwa, Men såßom han nyligen ähr till hemmanet kommen och om detta förr ej warit underrättat wardt han der med förskonat, och åthwarnat att rätta sigh efter det som en gång slutit ähr.

Mats Perßon på Malungen andre gången stämbd till tinget af sin **Styfson Erich Oloffßon i Wrångtiern** för den wåldswärkan han hoos Sonen på låß och dörar giordt hafwer men kom intet tillstädes dy sakfältes han till 3 m:r Sm:t.

Anlangande den Koo som **Soldaten Hans Jonßon** wijd sin bortresa satt till Skieppans hoos **Olof Swenßons i Fijskewijk Swärfader Per Erßon** war Rättens uthsagu, att ändoch Soldaten wijd sin hemkomst tagit sin Koo åter af Per Erßon **i Ungrick** efter den berättelse som en dehl af Nämnden gjorde att Per Erßon skulle samma Koo försåldt emoth dhe 5 P:r som Soldaten honom skyldig blef, så bör doch Per Erßon hafwa sin Koo igen af Olof Swenßon, efter des Swärfader Per Erßon tagit Koen till Skieppans af Soldaten, Icke deste mindre bör Olof Swenßon få sine 5 P:r Km:t af Per Erßon i Ungrick och 5 P:r af **Olof Perßon i Elgered,** medh Interesse ifrå den tijd han peningarne haft om händer, aldenstund Olof

Swenßon på sin Hustros wagnar bör afraden ifrån 674 till Soldaten ehrläggia, som Kon nyttiat, hwar öfwer Sochnenes Nämndemän wijdare måste liqvidera så att Parterne måge åthskilde warda eftersom Olof Swenßon icke war okunnigt att hwarken Olof Perßon eller Peder Erßon hade macht att sällia ens annars Koo, fast dhe hade rätt att fordra hwar sine 5 P:r Km:t.

Jon Perßon i Åå och Jättendahl wille nu som tillförende att ägesmännen uti Edes fåboskogen, måtte honom och hans wederlagsmän betahla the försträchte 287 P:r för hwilka dhe in på deras fåbowall kombne ähre emädan dhe dhem förneka optaga så stort röningsland som dhe någre Kalfwar kunna föda der wijd om Sommaren, Egesmännen mente dem wara wähl för sine peningar förnögdhe efter the en så lång tijd deras skog och muhlbete nyttiat, Rättens sluth war att enär the sine peningar igen bekomma måge the taga afträde, men theßförinnan måge the hålla sig efter förskrifningen och kan det them icke betagas att optaga så mycket af uthlöterne som dhe nödigt behöfwa till små Södernes underhållande och hemböds them ännu skogen till återlöfning.

Så wijda Synemännen **Erich Ingemarßon i Hällan, Märten Nilßon i Åå och Jon Perßon i Dwästa**, uthsagdt att **Nilß Larßon i Gryttie** måtte hafwa sin lått uthi Haddungsskogen lijka medh dhe andre grannarne efter han en med största skatten i Byn sittande ähr och ingen fåboskog äger, uthan the andre grannar wehlat honom ther ifrån trängia och des uthan hafwe hans förfäder uthi samma boder haft både fåhuus och miölkboder och med dem haft i lag bådhe i skog och Sågqwarn. Fördenskull blif:r Nilß Larßon behållen wid sin gamble häfdh uthi Haddungsskogen, doch så att han uthseer sig sådant ställe hwar på fåbohuusen kunna opsättias som icke göra grannarne intrång på deras Skatteägor, thet han och uthfäste.

Soldat Gynte Uneßon i Trösten begiärte thet Rätten wille påläggia **Per Erßon i Elgered** att göra redo för den egendomb han kan om händer tagit, efter han Målßman warit hafwer, Per Erßon sade att Bytes längden skall alt uthwijsa hwad hwar och en efter föräldrarne till arfs fallet ähr hwilken nu icke tillstädes ähr, fördenskull skohla gode Män efter Inventariumet och bytes längden dem emillan liqvidera, och tillsee huru the omyndigas rätt icke förwärvat warder.

Nämningeman uti Haßell **Erich Erichßon i Nordanbro** androg det slagsmåhl som emillan **gamble Man Sigfrid Olofßon** och hans **Soldat Jacob Jacobßon** förledne ähr 681 tilldragit ähr, som der af haft sin begynnelse att enär **Finnen Thomas Ißraelßon** gjorde måltijdh bödh han och så Sigfrid Olofßon i Kiällsiön jämpte flere sine grannar och tå dhe om aftonen lagdt sig, kommer Soldaten Jacob Jacobßon in i stugun och begynte bannas och låta illa, tå sade Sigfrid Olofßon, Kiäre Jacob låth intet illa, du hafwer goda wärdar, dhe fågna dig wähl, der medh tog han uti öhl kannan, som nyß inburin war, kastadhe henne i golfwet, lopp till Sigfrid Olofßon i Sängen, som bäddat war på golfwet och trampadhe honom med sine Knän på Bröset, sedan tog han råcken af sig bak öfwer hufwudet och slog Sigfrid i Ögonen och när Sigfrid icke såg sig få liggia i Roo på sin Nattsäng, wille han stiga opp, men tå han kom uthur Sängen, rände åther Knechten på honom, skiöflandes honom baklänges uti ugnsgrafwen, der efter hade honom kull wijd Dören, tå gubben ropat, Kiere folk skillier mig ifrån Karlen, och i det samma tagit op knifwen och skurit Knechten öfwer bröstet och högre armen och sedan rändt

honom i Ryggen, der af han mehrendels åhret kring legat under Bardberare hand men nästledne d. 15 Sept. åhr död blefwen.

Finnen Sigfrid Oloffson emoth sine 85 åhr gammall beklagar denne olycklige händelsen och hafwer det icke skedt om han fått legat i Roo på sin Nattesäng, uthan Soldaten kom in, bannades slog öhlkannan i golfwet, och tå han bad honom låta wåhl, sågandes du hafwer godhe wårdar **Thomas Ißraelßon** åhr godh Karl och min Son medh, gaf Soldaten det swar, hwad säger du din gamble Diefwull, rände till honom medh knifwen i handen, then **Hustro Lisbetta** tog bort lade sig på hans bröst medh knänen tå han på honom brächte 2 sijdeben och när han skulle stiga op af Sängen stötte han honom att han föll i ugnsgrafwen tå ropadhe Gubben om hielp, men Soldaten kom äntå andre resan hade honom kull wijdh dören tå Gubben Sigfrid Oloffson ingen annan uthwäg hade, än fattade i knifwen och stack honom i ryggen, der på dhe straxt wordhe förlijchte och lofwade Sigfrid Soldaten 25 P:r för såra tahl, sedermera haf:r och han uthgifwit till Fältskiären i Bardberare lön först 22 lod Sölf:r sedan 12 P:r och en gång 6 P:r för uthan det han måste underhålla Knechten så länge han hoos honom warit medh 3 P:r Km:t om weckan warandes detta fall för honom fattig Man till stor kostnadh bediandes att såßom Soldaten sielf warit wållande till skadan, att han sin bekostnadh af des hufwud lön måtte återbekomma.

Framkallades dhe wittnen som tå wore inne i Stugun **Thomas Ißraelßon** och **Lars Påhls Hustro Lisbetta** hwilka efter aflagdh Eed och serskildt förhör stämbdhe bægge öfwerens och sade Hustro Lisbetta att hon så wåhl som dhe andre grannarne wore kalladhe till måhltijdh hoos Thomas Ißraelßon och enår han tillijka medh **Sigfrid Oloffson** hade lagdt sig i Sängen som på golfwet bäddat war, kom Soldaten in något druckin och begynte bannas, kastade öhlkannan i golfwet, Sigfrid Oloffson sade, Kiere min Soldat, låth intet illa, du hafwer godt folk och gode wårdar tå sade Soldaten hwad säger du din gamble stygger, ränner så till honom hafwandes knifwen i handen, tå Hustro Lisbetta det märkte, fattade hon honom i handen och tog knifwen af Soldaten, sedan rände han på gubben medh knäne Skuffade honom först i ugnsgrafwen der efter slog honom kull wijdh dören, tå hon kunde förstå att skadan giord war, men intet märkte hon att gubben hade någon knif i handen, icke heller hörde hon Soldaten klaga sig blifwe skurin förr än andre dagen.

Samma berättelße giorde och **Thomas Ißraelßon** hwilken och sade det **Sigfridh** alts intet mera tahlade med honom then gången, uthan dagen förr än Skadan skiedde, trätade dhe sin emillan om en qwarn och åhr han sielf wållande till sin skada som sådant wåldh brukadhe på Sigfrid, medan han låg på sin Nattesäng och sade Thomas att efter han hade budit Sigfrid hem, læth han och læggia honom i sin egen sängh och tänkte att han der skulle wara fredig.

Rätten tillsporde Sochnemånnen om Soldaten haf:r någon Slächt om sigh, swarades nej, han är en Fråmpling kommin ifrån Loppo i Finland och legdt sig 681 till Soldat för denne **Sigfrid Oloffsons Son Olof Sigfridßon** den och honom i lega tillsagdt 360 P:r Km:t för uthan åhreklåddningen, men haf:r sin Hustro i lijfwet, som swåra klagar des Sal. Mans hastige frånfålle, doch kan icke begiåra, att Sigfrid för hans lijf swara skall, emådan han sielf sig förbrutit, uthan begiårer

ödmiukel. att henne måtte förunnas något af hufwudlönen sig och sine små barn till underhåld.

Leutnanten Edehl och Manhaftig Hieronimus Stephan Tijmitski hafwer och förstådt att denne **Soldat Jacob** sielf sig i förderf störtat så att hans ahnhörige icke kunna hafwa fog honom eftertähla, icke heller kan han wähl wetta om han af samma knifslag haft sin död emädan han, tå munstringen hölts in Aug:to 682 i Moo, råkade honom på Kyrkiowallen frågadhe huru det stodh till, swarade alt wähl och kiände sig ingen Passion af skadan, doch sade dhe orden, Jag hoppas Jag blifwer bättre, men det ähr wärsst Jag swälter mycket, mera tahlade han intet med honom. Resolutio. Så wijda Soldat Jacob Jacobson efter wittnens Edelige afhörande, haf:r 681 uti Novemb: brutit hemfreden på Kiällsion, i det han icke allenast sprungit till 85 åhrs **gamble Man Sigfrid Olofson** på des Nattesäng och honom ther trampat med sine knä, uthan och slaget honom med Soldaterocken hafwandes knifwen i handen, När gubben af sängen opstigit slår Soldaten honom uti ugnsgrafwen, tå gubben Sigfrid ropat hielp, der efter åter Soldaten slaget honom omkull wijd dören, legat på honom slaget och spiernat, der medh fattar gubben i sin knif och skier honom öfwer bröstet och armarne, och sedan stijcker han Soldaten mitt bak i ryggen ett stygn, der med dhe åthskildes: Altså borde Soldaten i sådant fall efter lag och Nämndens wäriemåhl wara ogill, men emädan Sigfrid Olofson i medlertijdh förlijcht sigh medh Soldaten och lofwat honom Tiugu Fem P:r Km:t måste han sin lofwan fullgiöra till Soldatens Änkia, hwilken och den öfrige Hufwudlegan tillkommer sådan Bardberare lönen blifwer der af betalt och Compenserat, Men Sigfrid Olofson giordes för wijdare åtahl ledig och frij, fast Soldaten innom åhr och dag är död blefwen, både efter det owist åhr om han af des handewärkom åhr död worden sedan dhe wore förlijchte som och att Soldaten sielf warit wällande till den olyckelige händelsen och att Sigfrid icke medh lust gierningen giordt hafwer.

Borgaren i Hudwichswald Ehrlig och Förståndig Wijdrich Nilson efter dhen honom, af Hans Excell: Högwälborne H:r General Leutnant: och Gouverneurens gifne Fullmacht af d. 22 Aprill 682 att wara Stads Uthrijdare, anklagadhe **Anders Swenson i Frästa** att han underståt sig fara med Landskiöp, hwar medh han Hudwichswalds Borgare deras Nähring betagar och fast han ännu icke så noga om hans hembliga handell blifwit underrättat, så wiste han doch i sanning berätta, thet han i Bygden uthprånglat Salt medh orätt wicht som dhe Bönder skohle sielfwe wetta säija som han såldt hafwer, begiärandes tienstl. Härads Rättens Adsistence att han för sådant måtte laglige plichta. Anders Swenson mehnar sig icke brutit emoth Handels Ordinantien, han är sielf Edsworen Borgare i Sundswald, som han medh Stadens Attestato in Maij 681 bewiste, och efter han Elliest brukar ett hemman här i Sochnen och om Sommaren ligger här i fiskie, wore det möjjeligit att han skaffade Sochnebönderne 1 Span Salt för mindre prijß, och hafwer icke mera såldt än 2 Spän, derfore han och peningar af bönderne föruth opburit, det är wähl flere som sådant bruka, bediandes att sådant icke måtte honom denne gången tillrächnas. Så emädan de will förbiuda att denne Anders Swenson sådan hemblig handell förr öfwat, men aldrig wordin tillförende tingförder och nu sielf måtte tillstå Twå Spän Salt uthprånglat, dy blef han efter lag 6 Capit. Konungs B. denne gången dömbd att wara det gods han såldt förlustig och å 40 m:r Sm:t Konungens ensak medh åthwarning att ther med afstå, så frampt han will det straff undwijka som Kongl. ordningar innehålla.

Bruksskrifwaren wijd Gnarps Maßung Carl Zynt wille efter laga stämbning tilltähla **Anders Perßon i Åkne** för det han uthan lof och emoth åthskillige åthwarningar åhrl. fortfar med Sågtimbers huggandhe opå den skog som Bruket emoth stora peningar sig tillhandlat haf:r men efter Anders Perßon icke war tillstädes swarade **Fadren Per Anderßon** att han icke så stort af Brukets tillhörige skog skall huggit hafwa, och om han någre stockar kan hafwa nederfält så få dhe fuller der om förlijkas, fördenskull blef slutet att owalde Män skohle tillsee huru mycket han deße åhren fält, som der af pröfwat kan, tå Stubbarne warde rächnadhe och warder der hoos skogen lagd i förbud wijdh 40 m:r Konungens ensak hwar till den skall wara fallen som der emoth bryter, Jämbwähl warder och Sågqwarnen efter Kongl. ordningar förbiudin ther att mera såga än till sin huustarf och intet till Sahlu, emädan sådant länder Bruket till Præjuditz.

Så wijda bewijst blef att **Sal. Factoren Hans Behm** äger för Arrende åhren kräfwia uthi hemmanet **Giällsta** 50 P:r fördenskull bör **Anders Anderßon** som hemmanet åbor samma skuld fram för annan giäld betahla, men den öfrige fordran som innestår bör ibland all annor privat skuld antechnat warda.

För dhe Sexton gårdar af Bergsiö Sochn som 682 åhrs uthskrifning icke stode i Rothe hafwa Sochnemännen måst ehrläggia En Dahl:r Sölf:rM:t för hwarie gård hwar på tings bewiß meddelt blef.

Item af Haßella för ett hemman uthan Manshielp som icke stod i Rothe, betalt 2 P:r Sm:t.